

מתחם התיירות בים המלח

תכנית מתאר מקומית עם הוראות של תכנית מפורטת

656-0254458

עקרונות מנחים והמלצות לשמירה על עצים בוגרים

סוג התוכנית: תכנית מתאר מקומית עם הוראות של תוכנית מפורטת

שטח התוכנית: 3716 דונם

מרחב תכנון מקומי: תמר

מרחב תכנון מחוזי: מחוז דרום

גושים וחלקות בתוכנית

מספר גוש	סוג גוש	חלק / כל הגוש	מספרי חלקות בשלמותן	מספרי חלקות בחלקן
39176	מוסדר	חלק	2-3	1
39178	מוסדר	חלק	2-3	1
39180	מוסדר	חלק		1
100144	מוסדר	חלק		18
100145	מוסדר	חלק	15-16	12, 5, 1-2
100146	מוסדר	חלק		9, 4-7, 2
100421	מוסדר	חלק	10-28	
100422	מוסדר	שלם	2-54	

תיאור כללי לאתר ולעצים

במתחם התיירות ים המלח מקודמת תכנית בנייה ופתוח בשטח של כ 4000 דונם. התכנית משתרעת לחוף ים המלח מעין בוקק בצפון, שפך זוהר בדרום והשטח הכלוא בין כביש 90 ל'קו החוף' של ים המלח. התכנית מצויה בתחום השיפוט של המועצה האזורית תמר. סקר העצים כולל את כל השטחים הציבוריים בחזיתות בתי המלון ועד לקו החוף, את החופים הצבוריים את השטחים הפתוחים הבלתי מופרים, טיילת ים המלח וכביש בתי המלון המצויים בתווך בין שני המתחמים העקריים הקיימים, מצפון ומדרום, של בתי המלון. בשטחים הפתוחים ערוצים שיטפוניים בלתי מופרים עם עצי שיטה סלילנית ושיטת הסוכך. לחוות הדעת מצורפים תסריט העצים, טבלת מצאי עם תיאור מפורט לעצים וערך חלופי. תכנית הפתוח כוללת עלייה במפלס מי המאגר אך ייצובו בגובה של 15.10+ מטר (על פי רשת מפעלי ים המלח). לעליית המפלס השפעה על חלק מהעצים הקיימים הקרובים למאגר ולהחלטה לסטטוס העצים כפי שנקבע בתסריט העצים.

הכנות למתן חוות הדעת

לצורך הכנת חוות הדעת בקרתי באתר הנדון. עיינתי בתוכניות שונות לבנייה ולפתוח, וערכת עם מתכנת הנוף דיון לסטטוס העצים. העצים ממוספרים בשטח על גבי גזעי העצים ובתסריט העצים. העצים נבחנו על ידי למצב בריאותם, גודלם הפיזי, מיקומם ביחס לתוכנית המוצעת והשפעתם של אלו על האפשרויות השונות, שימור/העתקה/כריתה. ראה טבלת מצאי ומפה מצורפים. בין השאר נקבע סטטוס העצים על פי המפלס המתוכנן למי המאגר והערכה לעלייה הנימית של המים, עצים המצויים במפלס הקטן מ 16.10+ מטר (1 מטר מעל מי המפלס), נקבעו לכריתה או העתקה. ניתן לצפות במרבית העצים ע"י סיור וירטואלי באמצעות 'סטריט וויז' של גוגל, בנסיעה על "כביש המלוונות" החל מצומת מלון הוד בצפון ועד לליאונרדו קלאב בדרום והכביש המפותל העולה

דני אלמליח - אגרונום

מומחה לגננות נוי, ייעוץ, תכנון, פיקוח בפיתוח ובאחזקה

רח' ירושלים 27, פרדס-חנה כרכור 37076

טל': 04-6371195 נייד: 052-3494616

E-mail: elmalich@zahav.net.il

פקס: 04-6271928

ומתחבר לכביש 90. חלק מערוצי הנחלים היורדים מזרחה ניתנים גם לצפייה ע"י סיור וירטואלי בכביש בתי המלון ובכביש 90.

כדי להקל על התמצאות לסיור הוירטואלי מצורפות תמונות מסך מתוך 'סטריט וויז'. נקודת פתיחה מדרום (מחסום ועמדת בקרה) ונקודת סיום בצפון צומת מלון הוד.

מצאי העצים - כללי

בתחום התכנית נסקרו 589 עצים (בודדים מהם מתים).

העצים העקריים הם אלביציה צהובה 61, וושינגטוניה חסונה 61, ינבוט לבן 35, צאלון נאה 24, שיטה סלילנית ושיטת הסוכך 47, תמר מצוי 305.

שאר המינים, שה"כ 56 עצים, נמנים בעשרות או בבודדים, אדנסוניה מאוצבעת (באובב), אשל היאור, אשל הפרקים, בומבקס, בורסרה, ביסמרקיה, גוניים מגובבים, היביסיקוס טלית, טרמינליה, מורינגה רותמית, מיש בונגה, סבל פלמטו, פטיכוספרמת מקארתי, פיקוס קדוש, צחר כחלחל, צפצפה מכסיפה, קליסטמון אשון, שיזף מצוי, שיטה מחטנית, שיטה ריסנית וסוג בודד לא מזוהה.

לתנאים המיוחדים של האקלים, הקרקע, המליחות וההשקיה המרובה השפעה על אופי התפתחות העצים, מבנה הנוף, מצב בריאותם והשפעה שלילית על החוזק המכני והעמידות של הענפים הראשיים והנוף בפני קריסה ושבר.

עצי השיטה הסלילנית ושיטת הסוכך גדלים בלעדית בערוצי הנחלים הבלתי מופרים, רחוק מאזורי ההשקיה וניזונים מהשטפונות בערוצי הנחלים.

חלק מן המינים הם צמחים פולשים אלא שאחדים מהם כמו השיטה הריסנית חסונים ועמידים ביותר לתנאים באזור וכן תרומתם בהצללה גבוהה.

הגנת האילנות

1. על פי תיקון 89 לחוק התכנון ולצו אילנות מוגנים העצים מוגנים וחל איסור על כריתתם השחתתם או העתקתם.

2. בסמכות פקיד היערות להפעיל שקול דעת באם לתת רשיון כריתה או העתקה וכן לקבוע את התנאים למתן הרשיון, כדוגמא את איכות העתקה מועד העתקה ועוד על פי הנוהל כפי שקבע פקיד יערות ראשי במשרד החקלאות.

3. לצורך כריתה או העתקת העצים יש לפנות לקבלת רשיון מפקיד היערות האזורי קק"ל.

4. ערך העצים נקבע להלן על פי הנהלים לערך ניקוד כפי שקבע פקיד יערות ראשי.

5. על פי הסיכום לערך הניקוד תינתן ההכרעה לסטטוס העץ, שימור/כריתה/העתקה.

6. פקיד היערות ראשי להפעיל את שיקול דעתו ולהכריע במקרים גבוליים או בנסיבות מיוחדות.

ערך הניקוד בעצים העקריים ועוד מספר מינים חשובים

בשל המספר המצומצם של המינים העקריים מוצג כאן חישוב כללי ולא דווקא לפרט הבודד. גם אם יתכנו סטיות לפרט כזה או אחר, החישוב להלן מייצג את הפרטים בסוג והמין. כדוגמא פרט מסוים מהמינים המפורטים שמצב בריאותו גרוע, יש במצבו להפחית את ערך הניקוד. טבלה זו יש לבחון יחד עם התיאור לסוג והמין כפי שמופיע בהמשך לחוות הדעת ובמיוחד בהקשר של תוחלת החיים באלביציה צהובה.

שם העץ	נדירות	ערכיות הסוג	חשיבות נופית סביבתית	בריאות	סיכום הנקודות	סטטוס לפי ניקוד
אלביציה צהובה	1	2	2	1	6	כריתה
וושינגטוניה חסונה	1	2	1	3	7	העתקה
ינבוט לבן	2	2	2	2	8	העתקה
צאלון נאה	1	2	2	2	8	העתקה
שיטה סלילנית ושיטת הסוכך	3	3	3	3	12	שימור
תמר מצוי	1	2	2	3	8	העתקה

דני אלמליח - אגרונום

מומחה לגננות נוי, ייעוץ, תכנון, פיקוח בפיתוח ובאחזקה

רח' ירושלים 27, פרדס-חנה כרכור 37076

E-mail: elmalich@zahav.net.il

טל': 04-6371195 נייד: 052-3494616

פקס: 04-6271928

העתקה	9	2	2	2	3	מורינגה רותמית
העתקה	9	3	3	2	1	שיזף מצוי
העתקה	8	2	3	2	1	אשל הפרקים

הערות לחישוב ערך הניקוד :

ערך הניקוד לכל מדד הוא בין 1-3, ניקוד מירבי 3 וניקוד מינימלי 1
 המדדים לבחינת העצים: נדירות, ערכיות סוג העץ (כפי שקבע פקיד יערות ראשי), חשיבות נופית
 סביבתית, מצב בריאותי – "משך חיים"

- עצים בעלי ערך ניקוד עד 6 נקודות ניתן להתיר את כריתתם
- עצים בעלי ערך ניקוד 7-9 ניתן רישיון העתקה
- עצים בעלי ערך ניקוד 10 ומעלה יש לשמר על פי תכנית

טבלה מסכמת לסטטוס מבוקש של עצים לכריתה והעתקה

שם העץ	העתקה	כריתה	
אלביציה צהובה	...	31	
אשל היאור	...	2	
אשל הפרקים	3	...	
גוניים מגובבים	...	6	
היביסקוס טילייתי	3	...	
ושינגטוניה חסונה	10	1	
טרמינליה .sp	...	2	
ינבוט לבן	...	9	
לא מזוהה	...	4	
מורינגה רותמית	4	...	
מיש בונגה	...	1	
פיקוס קדוש	1	...	
צחר כחלחל	...	7	צמח פולש
צפצפה מכסיפה	...	2	
קליסטמון אשון	...	1	
שיטה מחטנית	...	11	
שיטה ריסנית	...	7	צמח פולש
שיטה סלילנית	6	1	
שיטת הסוכך	6	...	
תמר מצוי	76	3 עצים מתים ו 16 עצים נגועים בחדקונית הדקל האדומה	
סה"כ	109	104	

אלביציה צהובה

1. האלביציה הצהובה עץ מהיר צימוח ביותר עם נוף גדול מצל ורחב וענפי שלד מעובים וכבדים.
2. תנאי השקיה הטובים והטמפרטורות החמות והנוחות באזור, גם בחודשי החורף, מאריכות את תקופת הצימוח בעץ.
3. בתנאים כמתואר הגידול עסיסי רך והעץ נוטה לשבר רב.
4. בתנאים בהם אין הדחת מלחים מספקת העץ מתנוון, מתקרח ובסופו של דבר מת.
5. הפרטים שנסקרו כוללים עצים קטנים עד בינוניים בד"כ ללא חשיבות או ערך יוצא דופן.
6. הפרטים היותר ותיקים ובוגרים במצב לא טוב או בינוני.

דני אלמליח - אגרונום

מומחה לגנות נוי, ייעוץ, תכנון, פיקוח בפיתוח ובאחזקה

רח' ירושלים 27, פרדס-חנה כרכור 37076

E-mail: elmalich@zahav.net.il

טל': 04-6371195 נייד: 052-3494616

פקס: 04-6271928

7. על פניו נראה כי פרטים גדולים בני כ 30 לא שרדו בסופו של דבר, אם בשל נזקי שבר חמורים ואו בשל נזקי המלחה מצטברים.
8. על אף שמין זה מועתק באחוזי הצלחה גבוהים מאד הרי שמהסיבות כמפורט לא מומלץ להעתיקו.
9. בכל מקום בו לא ניתן לשמר מין זה, מומלץ לכרתו.
10. מין עץ זה לא הוכיח עצמו לאורך השנים.
11. מומלץ להכין תכנית רב שנתית לעקירת כל העצים מסוג זה ולהמנע לחלוטין משתילת עצים חדשים מסוג ומין זה.

ינבוט לבן

1. הינבוט הלבן עץ מהיר צימוח עם נוף סוככני מצל, גדול ורחב וענפי שלד מעובים וכבדים.
2. המבנה הסוככני של נוף העץ יחד עם הגזעים והענפים המפותלים משתלבים היטב עם הנוף המקומי בדומה לעצי השיטה מן הבר.
3. העץ מותאם היטב לתנאי הקרקע והאקלים באזור.
4. בתנאי השקיה טובים ומרובים העץ נוטה לשבר רב.
5. הפרטים שנסקרו בוגרים ומפותחים ובעלי ערך נופי ותרומה בצל גבוהים.
6. מבנה הנוף ויציבות ענפי השלד במרבית הפרטים שנסקרו לקויה, אם בשל עיצוב לקוי במהלך השנים ואם בשל טיפול מאוחר שגרם לפצעי גיזום גדולים.
7. למרות האמור לעיל יש לעשות כל מאמץ לשמר עצים קיימים, לגזום ולתמוך את העצים ככל שידרש וכן לבחון האם ניתן לצמצם ולרווח את פרקי הזמן בין ההשקיות בקרבתם, אך בשיקול דעת.
8. הנסיון והידע בהערכת עצים אלו מצומצם אך ממנו ניתן ללמוד בכ"ז שההצלחה בהערכת סוג ומין זה איננה עקבית, מכשולן מוחלט ועד להצלחה חלקית.
9. בלא קשר לסיכויי ההצלחה בהערכת עצים מסוג זה הרי שבשל מבנה הנוף הלקוי בד"כ והגיזום המרובה שוודאי ידרש עם העתקתם ולאחריה לא מומלץ להעתיקם.

צאלון נאה

1. הצאלון הנאה עץ מהיר צימוח עם נוף סוככני מצל, גדול ורחב.
2. המבנה הסוככני של נוף העץ משתלב היטב עם הנוף המקומי.
3. העץ מותאם היטב לתנאי הקרקע והאקלים באזור ופורח בשפע בתנאים אלו.
4. הפרטים שנסקרו קטנים או בינוניים ללא חשיבות או ערך יוצא דופן.
5. בכל מקום שנדרש יש להעדיף שיקולים תכנוניים על שימור העץ במקומו.
6. מין זה מועתק באחוזי הצלחה גבוהים מאד, תוך שמירת חלק גדול מהנוף.
7. בכל מקום בו לא ניתן לשמר מין זה מומלץ להעתיקו.

שיטה סלילנית ושיטת הסוכך

1. השיטה הסלילנית ושיטת הסוכך מותאמים היטב לתנאי האקלים, הקרקע המליחות באזור ים המלח.
2. עץ בר זה תרומתו הסביבתית לבעלי חיים ובעלי כנף וחרקים, בנוף, בצל, במסתור וכמקור מזון וכן בחזות הנופית משמעותית וחשובה ביותר.
3. העצים שנסקרו הם עצי בר בערוצים שטפוניים בלתי מופרים, רחוקים מאזורי פתוח והשקיה.
4. העצים מתקיימים בלעדית מנגר שטפוני ומים ולחות הנמצאים בעומק רב.
5. ניתוק העצים מקציר הנגר יביא למותם.
6. בכל מקום בו משמרים את העצים אך מנתקים את קציר הנגר יש להשקותם קודם לפתוח, במהלך הפתוח לאחריה לכל חיי הצמח.
7. בכל מקום בו קיים צורך בפתוח יש לבחון בראש וראשונה את שימורם של עצים חשובים אלו.
8. אין די ניסיון מצטבר כדי להעריך את הצלחת העצים בהערכתם.

9. על פי מקור העצים מסאוונה של אפריקה עם גשמי קיץ, הבלבוב הקייצי לאחר שטפונות מאוחרים בעונה וכן מתצפית על מערכת השורשים, הערכת המקצועית היא כי ניתן להעתיק עצים אלו בחודשי הקיץ, הסתיו המוקדם והאביב המאוחר אך בהליך של הכנה מוקדמת לתקופה של 12-3, חיתוך שורשים, השקיה וגיזום קל של הנוף.

תמר מצוי, ושינגטוניה חסונה

1. עצים שכחים ביותר, מועתקים באחוזי הצלחה גבוהים ביותר כמעט בכל חודשי השנה.
2. הסוג והמין ללא ערך מיוחד לשימור.
3. כל הפרטים שנסקרו ללא ערך מיוחד או יוצא דופן לשימור.
4. בכל מקום שנדרש יש להעדיף שיקולים תכנוניים על שימור העץ במקומו.
5. במקרה של שימור ובתנאים בהם יש שינוי בגבהי הפתוח ניתן לכסות את הגזעים בחומר גרנולרי או בחול גס ומנקז עד 1 מטר.
6. בכל מקום בו לא ניתן לשמר מינים אלו מומלץ להעתיקים.

שיזף מצוי ואשל הפרקים

1. עצים מהירי צימוח עם נוף מצל ורחב.
2. העצים מותאמים היטב לתנאי הקרקע והאקלים באזור.
3. בתנאי השקיה טובים ומרובים עץ האשל נוטה לשבר רב.
4. הפרטים שנסקרו בוגרים ומפותחים ובעלי ערך נופי ותרומה בצל גבוהים.
5. מבנה הנוף ויציבות ענפי השלד במרבית הפרטים של עצי האשל שנסקרו לקויה, אם בשל עיצוב לקוי במהלך השנים ואם בשל טיפול מאוחר שגרם לפצעי גיזום גדולים.
6. יש לעשות מאמץ לשמר עצים קיימים ולגזום את העצים לבטיחות בעצי האשל והרמת נוף בעצי השיזף ככל שידרש.
7. עצים אלו מועתקים באחוזי הצלחה גבוהים.
8. בכל מקום בו לא ניתן לשמר מינים אלו מומלץ להעתיקים.

השיטה הריסנית

1. השיטה הריסנית מותאמת היטב לתנאי האקלים, הקרקע המליחות באזור ים המלח.
2. תרומתו בצל משמעותית ביותר.
3. מנגד העץ מסווג כעץ פולש בכל חלקי הארץ והוא אכן מתפשט וזורע את עצמו במרחב.
4. בכל מקום בו קיים צורך בפתוח יש להעדיף את כריתתו וקטילה בחומר הדברה.
5. פרטים בודדים מרשימים בגודל הנוף ותרומתם לצל רבה. כל עוד לא נדרש לכרות פרטים גדולים אלו מומלץ לשמרם.
6. בלא קשר לסיכויי הצלחה בהעתקתם אין להעתיק עצים ממין זה.

עצים שונים לשימור או כריתה

1. כל העצים מהסוגים והמינים להלן, שפורטו בטבלת סקר העצים, ללא חשיבות יוצאת דופן, בד"כ קטנים או בינוניים.
2. כל מיני העצים מהקבוצה להלן, שלא ניתן לשמר אותם, מומלצים לכריתה: אשל היאור (שיח), גוניים מגובבים (שיח), טרמינליה מין לא ידוע (התפתחות לקויה), מיש בונגה (קטנים במצב גרוע, המין לא מותאם לאיזור), צפצפה מכסיפה (קטנים במצב גרוע, המין לא מותאם לאיזור), קליסטמון אשון, שיטה מחטנית (שיח), סוג בודד לא מזוהה (ללא ערך חזותי מיוחד) בין השאר הומלצו לכריתה מקבץ של עצי תמר שאובחנו כנגועים בחדקונית הדקל האדומה.
- 3.

מומחה לגננות נוי, ייעוץ, תכנון, פיקוח בפיתוח ובאחזקה

דני אלמליח - אגרונום

רח' ירושלים 27, פרדס-חנה כרכור 37076

טל': 04-6371195 נייד: 052-3494616

E-mail: elmalich@zahav.net.il

פקס: 04-6271928

עצים שונים לשימור או העתקה

1. כל העצים מהסוגים והמינים להלן, שפורטו בסקר העצים, בד"כ קטנים או בינוניים. חלקם נדירים.
2. כל מיני העצים מהקבוצה להלן, שלא ניתן לשמר אותם, מומלצים להעתקה: אדנסוניה מאוצבעת (באובב), בומבקס, בורסרה, ביסמרקיה, היביסיקוס טלייתי, מורינגה רותמית, סבל פלמטו, פטיכוספרמת מקארתי, פיקוס קדוש.
3. את הפרטים הנדירים בקבוצה זו רצוי ביותר לשמר: אדנסוניה מאוצבעת (באובב), בורסרה, מורינגה רותמית.
4. אין די ניסיון מצטבר כדי להעריך את הצלחת העצים הנדירים בהעתקה.

העתקת העצים – בהתאמה לתנאי האקלים של אזור ים המלח

העתקת תמר מצוי ודקליים שונים

1. עונת העתקה המומלצת לעצי תמר מצוי ודקליים שונים בכל חודשי השנה למעט יולי אוגוסט עם העדפה להעתקה בחודשים אוקטובר-נובמבר, פברואר-אפריל.
2. העתקה מומלצת ללא הכנה מוקדמת, גיזום דור עלים אחד לכל היותר, קיצור קל של קצות העלים, הגמעת הנוף בקוטל פטריות וקוטל מזיקים, סגירה הדוקה של כתר העלים ועטיפה ביוטה, העתקה עם גוש שורשים בקוטר 1 מטר לפחות ולכל גובה הגוש.
3. לאחר העתקה יש להקפיד על השקייה רצופה או בפולסים למשך שבוע ימים ולאחר מכן על בסיס יום יומי.
4. העתקה תבוצע בפקוח אגרונומי ועל בסיס מפרט טכני.

העתקת שיטה סלילנית ושיטת הסוכך

1. במידה ויוחלט על העתקת העצים ממינים אלו היא תבוצע כהעתקה ניסיונית תוך בקרה לתהליך ההכנה, העתקה והקליטה וליווי אגרונומי.
2. העתקה בפועל תבוצע בסתיו המוקדם או האביב המאוחר.
3. העתקה בהכנה מוקדמת בלבד לתקופה של 12-3.
4. ההכנה תכלול שטיפת הקרקע, תוספת מצע גידול, חיתוך שורשים הדרגתי, השקיה במים מתוקים, חיפוי, הזנה וגיזום קל של הנוף.

העתקת שיזף מצוי, אשל הפרקים, בומבקס, היביסיקוס טלייתי, פיקוס קדוש

1. עונת העתקה המומלצת לקבוצה זו בכל חודשי השנה למעט יולי אוגוסט עם העדפה להעתקה בחודשים אוקטובר-נובמבר, פברואר-אפריל.
2. העתקה מומלצת ללא הכנה מוקדמת, גיזום של עד כ 30% מהנוף והלבנה אפקטיבית של כל חלקי העץ.
3. לאחר העתקה יש להקפיד על השקייה רצופה או בפולסים למשך שבוע ימים ולאחר מכן על בסיס יום יומי.
4. העתקה תבוצע בפקוח אגרונומי ועל בסיס מפרט טכני.

העתקת מינים נדירים, אדנסוניה מאוצבעת (באובב), בורסרה, מורינגה רותמית

1. עונת העתקה המומלצת בכל חודשי השנה למעט יולי אוגוסט עם העדפה להעתקה בחודשים אוקטובר-נובמבר, פברואר-אפריל.
2. העתקה מומלצת בהכנה מוקדמת לתקופה של 12-3 חודשים, גיזום של עד כ 30% מהנוף הלבנה אפקטיבית של כל חלקי העץ, חיתוך שורשים הדרגתי, השקיה, חיפוי, הזנה.
3. יש להמנע מעודפי מים וחוסר ניקוז בתקופת ההכנה ולאחר העתקה.
4. לאחר העתקה יש להקפיד על השקייה קלה על בסיס יום יומי והשקיה להדחת מלחים אחת לשבוע לפחות.

דני אלמליח - אגרונום מומחה לגנות נוי, ייעוץ, תכנון, פיקוח בפיתוח ובאחזקה

רח' ירושלים 27, פרדס-חנה כרכור 37076
E-mail: elmalich@zahav.net.il

טל': 04-6371195 נייד: 052-3494616
פקס: 04-6271928

5. העתקה תבוצע בפקוח אגרונומי ועל בסיס מפרט טכני.

צמחים פולשים

1. שימוש בצמחי תרבות בסביבה מדברית מיוחדת זו יוצרים התנגשות מובנית עם מגמת השימור של האזורים הטבעיים במרחב, במיוחד בשל התבססותם בערוצי הנחלים בהם יש מים בשפע.
2. צמחים שונים ובתוכם עצי פיקוס, שיטה ריסנית, וושינגטוניה, צחר עוד, מופצים ע"י ציפורים, בעלי חיים ובדרכים נוספות ומתבססים בשטחים הטבעיים ובערוצים במרחב.
3. כפי שמציע מיכאל בלכר, אקולוג שמורת עין גדי, במחקר שפורסם ב'מלח הארץ' חוברת מס. 6 אחת הדרכים (הקיצוניות יש לציין (א.ד.)) להתמודד עם סוגיה זו היא להימנע משימוש בצמחי תרבות שיש להם פוטנציאל כצמחים פולשים ואולי אף לעקור את אלו הקיימים ולהחליפם בצמחים מקומיים וסודניים חסכוניים במים.
4. סוגיה זו היא כבדת משקל, עם היבטים מורכבים ביותר ולפיכך לא ניתן להכריע בשאלה זו במסגרת סקר זה.
5. למרות האמור לעיל מומלץ לכרות ולקטול באופן יזום את כל עצי הצחר הכחלחל. עץ זה זורע עצמו בכמויות גדולות ביותר בשטחי הגינון המושקים וסביר כי גם מעבר לשטחים אלו. ללא חשיבות או ערך יוצאי דופן המעלים שאלה באשר לשימור מין זה. את הגזם והקרקע מסביב לצמח יש לאסוף בקוטר של 10 מטר לפחות ולהטמין בעומק העולה על 2 מטר.
6. במהלך עבודות העפר יש להמנע מלאסוף ולפזר אדמה עליונה בקרבת עצי שיטה ריסנית ושיטה מחטנית. את הגזם והקרקע מסביב לצמחים אלו יש לאסוף בקוטר של 10 מטר לפחות ולהטמין בעומק העולה על 2 מטר.

הערך החלופי

1. הערך החלופי חושב על פי הנוסחא הבינלאומית האמריקאית כמקובל והנחיות פקיד יערות ראשי.
2. הערך החלופי לעצי תמר מצוי ודקליים גבוה ביותר, תוצאה של קוטר הגזע הגדול המאפיין קבוצה זו.
3. תוצאה זו לדקליים יוצרת מחיר ערך חלופי גבוה ובלתי סביר.
4. מחיר ערך חלופי לעצי תמר ודקליים סביר שיהיה על פי ערכם כעצים בוגרים בשוק כ 4000 ₪.
5. עד לדיון עם פקיד יערות האזורי בסוגיה זו הערך המופיע בטבלה המצורפת לחוות הדעת הוא הערך המחושב על פי הנוסחא הבינלאומית האמריקאית.

מרכז הכנסים "התכנית הקטנה"

1. מרכז הכנסים הוא חלק קטן ממכלול התכנית למתחם התיירות.
2. חוות הדעת כאן וממצאי הסקר כוללים בתוכם את מרכז הכנסים.
3. התכנית למרכז הכנסים מקודמת ראשונה ומוגשת בנפרד אך עדיין יש לראותה כחלק בלתי נפרד ממכלול הממצאים והתכנית.

סיכום

1. הערך החלופי המחושב לעצי תמר ולדקליים הוא בלתי סביר, מומלץ להעריכו על פי שווי העצים במסחר.
2. בכל הקשור לעצי תמר מצוי, המין העקרי בסקר זה, מומלץ להתיר את העתקתם ככל שידרש.
3. בכל הקשור לדקליים שונים, מומלץ להתיר את העתקתם ככל שידרש.
4. בכל הקשור לעצי אשל ושיזף ורחבי עלים שונים כמפורט, מומלץ להתיר את העתקתם ככל שידרש.

5. נמצא כי הפרטים הבוגרים של האלביציה הצהובה לא שורדים בסופו של יום את תנאי הקרקע ואיכות המים באזור. מומלץ לירות את כל הפרטים ממין זה שאינם ניתנים לשימור ואת הנותרים לסלק ולהחליף בהדרגה בסוגי עצים אחרים.
6. בכל הקשור למינים הנדירים אדנסוניה מאוצבעת (באובב), בורסרה, מורינגה רותמית, מומלץ לעשות מאמץ לשימורם. היה ולא ניתן לשמרם יש להעתיקם בהליך של הכנה מוקדמת לתקופה מינימלית של 3 חודשים.
7. צחר כחלחל הוא עץ פולש ולפיכך מומלץ לירות עצים אלו ולהדבירם בקוטל עשבים, גם אותם פרטים שניתן לשמרם.
8. שיטה ריסנית ושיטת מחטנית הם עץ פולש ולפיכך מומלץ לירות עצים אלו ולהדבירם בקוטל עשבים, למעט פרטים גדולים שניתן לשמרם. אין לעשות מאמץ מיוחד בשימור מינים אלו.
9. מאמץ מיוחד יש להשקיע בשימור עצי שיטה סלילנית ושיטת הסוכך להם ערך וחשיבות נופית וסביבתית גבוהים ביותר. השימור יכלול את תרומת קציר מי הנגר והשטפון מהם עצים אלו מתקיימים ומתפרנסים והשקייתם היזומה. העתקים, אם בכלל, תיעשה בהליך של הכנה מוקדמת ממושכת וכצעד ניסיוני.
10. כפי שניתן לראות מרבית עצי השיטה הסלילנית ושיטת הסוכך נשמרים (35 עצים לשימור מתוך 47 סה"כ).
11. מבין הערוצים השטפוניים נשמר בית הגידול המשמעותי ביותר של וואדי רום, בית הגידול של עצי שיטה סלילנית ושיטת הסוכך, ובתוכו פרטים גדולים וחשובים של מינים אלו וכן ערוץ נוסף הנכלל בתחום הפתוח של "הגן המדברי".
12. בסיכומו של דבר אל אף ההיקף הנרחב ביותר של התכנית מרבית העצים בתחום התכנית נשמרים.

